

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 grudnia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. zobowiązał B. G. do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od dnia 1 listopada 2018 r. do dnia 30 listopada 2018 r. w wysokości 3.532,43 zł przysługujących R. G. z tytułu emerytury.

/decyzja – k. 239 akt ZUS/

Od powyższej decyzji B. G. odwołała się w dniu 28 stycznia 2019 r. Wskazała w uzasadnieniu, że nie pobrała nienależnych świadczeń za okres od 1 listopada 2018 r. do 30 listopada 2018 r. w łącznej kwocie 3.532,43 zł z tytułu emerytury przysługującej R. G. zmarłemu w dniu 24 października 2018 r. w C.. Podała, że od 25 sierpnia 2018 r. nie pobrała ze wspólnego rachunku należącego do jej męża i do niej żadnych pieniędzy. Od 25 sierpnia 2018 r. do 3 grudnia 2018 r. D. G. – syn zmarłego pobrał z konta 16.852,32 zł.

/odwołanie – k. 3 – 4/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. wniósł o oddalenie odwołania, wyjaśniając, że zgon R. G. nastąpił 24 października 2018 r., a więc od listopada 2018 r. ustало mu prawo do emerytury.

/odpowiedź na odwołanie – k. 15/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

R. G., urodzony (...), był uprawniony od 20 listopada 1984 r. do emerytury górniczej. Organ rentowy ustalił termin płatności na 5 dzień każdego miesiąca. Organ rentowy dokonywał wypłaty świadczenia emerytalnego przelewem na rachunek w banku (...).

/decyzja – k. 14 akt ZUS, wyciąg z konta – k. 12 – 14, bezsporne/

R. G. mieszkał wspólnie z żoną, B. G. i prowadził z nią wspólne gospodarstwo domowe.

B. G. była współposiadaczem rachunku w banku (...), na które wpływała emerytura R. G..

/zeznania wnioskodawczyni z dnia 19 września 2019 r. – 00:06:47 – 00:15:57 – płyta Cd – k. 50/

R. G. zmarł w dniu 24 października 2018 r. Przed śmiercią przebywał u syna w C..

/akt zgonu – k. 181 akt ZUS, zeznania wnioskodawczyni z dnia 19 września 2019 r. – 00:06:47 – 00:15:57 – płyta Cd – k. 50/

Organ rentowy dowiedział się o śmierci R. G. Oddział ZUS w C. w dniu 26 października 2018 r., kiedy wpłynął wniosek syna zmarłego D. G. o wypłatę zasiłku pogrzebowego wraz z załączonym do niego aktem zgonu.

/bezsportne/

W dniu 2 listopada 2018 r. organ rentowy dokonał wypłaty świadczenia na rzecz zmarłego w drodze przelewu na rachunek bankowy.

/wyciąg z konta – k. 12 – 14/

Pismem z 6 listopada 2018 r. organ rentowy zwrócił się do (...) Banku (...) Oddział w C. o zwrot kwoty 3.532,43 zł za miesiąc listopad 2018 r. przekazanej na rachunek bankowy, prowadzony dla R. G..

/pismo – 227 akt ZUS /

Pismem z 10 grudnia 2018 r. (...) Bank (...) Oddział w C. wyjaśnił, że współposiadaczem rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowego, na który wpłynęło świadczenie jest B. G.. Nadto bank wskazał, że nie może zwrócić tego świadczenia powołując się na przepisy art. 55 ust. 1 pkt 2 z mocy art. 57 prawo bankowe.

/pismo – k. 233 akt ZUS/

Powyzszy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w tym na podstawie dokumentów zawartych w załączonych aktach rentowych oraz zeznań wnioskodawczyni. Dokumenty te nie budzą wątpliwości, a nadto nie były kwestionowane w toku postępowania przez żadną ze stron. Stanowią zatem w pełni wiarygodne źródło dowodowe.

Sąd zawiadomił D. G. o toczącym się postępowaniu i możliwości wstąpienia jako zainteresowany, ale D. G. nie wyraził woli przystąpienia do postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych, odwołanie nie jest zasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 101 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1270), prawo do świadczeń ustaje: ze śmiercią osoby uprawnionej.

Zgodnie z treścią art. 136 ust. 1 w/w ustawy, w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia określone ustawą, świadczenia należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi, dzieciom, z którymi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku - małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku - innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała ta osoba. Z kolei w ustępie 2 cyt. przepisu postanowiono, że osoby wymienione w ust. 1 mają prawo do udziału w dalszym prowadzeniu postępowania o świadczenia, nieukończonego wskutek śmierci osoby, która o te świadczenia wystąpiła. Zgodnie zaś z ust. 3 art. 136 w/w ustawy roszczenia o wypłatę świadczeń, o których mowa w ust. 1, wygasają po upływie 12 miesięcy od dnia śmierci osoby, której świadczenia przysługiwały, chyba że przed upływem tego okresu zgłoszony zostanie wniosek o dalsze prowadzenie postępowania.

Natomiast w art. 138 ust.1 ustawy ustawodawca przewidział, iż osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu, przy czym zgodnie z treścią ustępu 2 tego artykułu za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się:

- 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania;
- 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia.

Zgodnie z treścią ustępu 3 powołanego wyżej przepisu za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się również świadczenia wypłacone z przyczyn niezależnych od organu rentowego osobie innej niż wskazana w decyzji tego organu.

W przedmiotowej sprawie przedmiotem sporu jest zwrot nienależnie pobranego świadczenia z tytułu emerytury przysługującej R. G. za okres od dnia 1 listopada 2018 r. do dnia 30 listopada 2018 r. w wysokości 3.532,43 zł, w oparciu o przepis art. 138 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Analiza akt sprawy wskazuje, że w przedmiotowej sprawie zachodzi sytuacja wskazana w art. 138 ust. 3 w/w ustawy. Mąż skarżącej, który przed śmiercią był uprawniony do świadczenia emerytalnego, zmarł 24 października 2018 r., natomiast organ rentowy w dniu 2 listopada 2018 r. (termin płatności do 5 każdego miesiąca) przekazał świadczenie na wspólny rachunek bankowy zmarłego i wnioskodawczynie. A zatem odwołująca pobrała, już po śmierci swojego męża, jako osoba niewskazana w decyzji ZUS nienależne świadczenie, przesłane przez Zakład na rzecz R. G., za listopad 2018 r. w kwocie 3.532,43 zł.

Z treści art. 51a pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1876 ze zm.) wynika, że każdy ze współposiadaczy rachunku może dysponować samodzielnie środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku, a więc nie wyłączając kwot wpłaconych na ten rachunek przez organ rentowy za okres następujący po śmierci jednego ze współposiadaczy rachunku. Zasady zwrotu nienależnie pobranego świadczenia w takiej sytuacji reguluje przepis art. 138 ust. 3 w zw. z art. 138 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.) stanowiąc, że obowiązek zwrotu ciąży na osobie, której świadczenie wypłacono, a zatem na współposiadaczu rachunku (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 2 sierpnia 2017 r., III AUa 34/17, legali nr (...)).

Zgodzić należy się zatem ze stanowiskiem ZUS, że w świetle powołanych wyżej przepisów skarżąca obowiązana jest do zwrotu przedmiotowego świadczenia.

Na marginesie należy jedynie dodać, że ubezpieczona jest zobowiązana do zwrotu nienależnego, po śmierci R. G. świadczenia, albowiem to ona jest współposiadaczem konta, natomiast dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie nie ma żadnego znaczenia, kto faktycznie wypłacił pieniądze (nienależnie pobraną emeryturę) z rachunku bankowego. Wnioskodawczynie, zaraz po śmierci męża mogła złożyć w banku stosowną dyspozycję, zmierzającą do zablokowania karty należącej do zmarłego, a którą miał się posługiwać jego syn oraz poczynić inne zastrzeżenia, uniemożliwiające wypłatę pieniędzy z konta, przy użyciu loginu i hasła, którymi posługiwał się zmarły, a które mogły znaleźć się w dyspozycji osób trzecich (syna zmarłego).

Wobec powyższego Sąd Okręgowy, działając na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie wnioskodawczynie, uznając je za bezzasadne.

Zarządzenie: odpis wyroku z uzasadnieniem i pouczeniem doręczyć wnioskodawczynie

K.K.-W.